

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1924 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa delar av det s. k. Köpingskomplexet i Västmanlands län.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 14 mars 1924 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 166, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att, sedan i statsrådsprotokollet omförmälda delar av det s. k. Köpingskomplexet i Västmanlands län blivit styckade i sjutton lotter i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen tillstyrkt förslag, följande lotter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område — efter det den prövning, som finnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å områdena befintlig ekskog, i vederbörlig ordning ägt rum — försäljas, nämligen

litt. Ka La och litt. Öa¹ till nuvarande arrendatorn av Matiro respektive Fröstuna mot köpeskillingar av 26,960 kronor respektive 27,115 kronor eller, därest vederbörande arrendator ej önskar begagna sig av detta medgivande, till den högstbjudande å offentlig auktion, med iakttagande i övrigt vid sålunda skeende försäljning av de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor, samt

litt. Kb, Lb, Ma¹, Mb¹, Mc¹, Md¹, Me¹, Mf¹, Mg¹, Mh¹, Öb¹, Öc¹, Öd¹ och Öe¹ enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för nuvarande arrendatorn av Lugnet till en av lotterna litt. Ma¹—Mh¹ efter eget val;

skolande tillika beträffande lotterna litt. Öa¹ och Öd¹ iakttagas, att å ägofigurerna nr 1222 och 1223 befintlig, kronan tillhörig åbyggnad undantages vid försäljningen av lotten litt. Öa¹ och i stället förklaras skola ingå i försäljningen av lotten litt. Öd¹, med skyldighet för köpare av lotten litt. Öa¹ att låta omförmälda åbyggnad avgiftsfritt kvarstå och av köpare av lotten litt. Öd¹ användas intill två år från tillträdet av sistnämnda lott.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Såsom framgår av den i ärendet framlagda utredningen, hava meningarna varit synnerligen delade beträffande lämpligheten av att stycka och försälja ifrågavarande egendomar. Berörda åtgärder hava sålunda — förutom av departementschefen — tillstyrkts av domänstyrelsen, under det att uppskattningsmännen och länsstyrelsen förordat fortsatt utarrendering av egendo-

Utskottet.

marna i vanlig ordning. Såsom skäl emot styckning och försäljning har huvudsakligen anförts, att därvid flertalet nuvarande arrendatorer samt deras tjänare skulle nödgas lämna sina hem samt att, bland annat på grund av markens till stor del sankta belägenhet åtskilliga av de utlagda ägölotterna skulle bli mindre lämpliga såsom egna hem. Härtill komme, att ringa utsikter skulle finnas för att vid försäljningen uppnå köpeskillingar motsvarande de åsatta saluvärdena, varför kronan löpte risk att få i behåll sins emellan skilda och ekonomiskt svårskötta lotter. Jämväl domänstyrelsen har ansett dessa skäl böra tillmätas en viss betydelse, men med hänsyn till de dryga omkostnader för nybyggnader, som kronan skulle komma att vidkännas vid jordens utarrendering även för kortare arrendeperiod, samt till önskemålet om kronojords tillhandahållande för främjande av egnahemsrörelsens utveckling syntes det styrelsen, att berörda betänkligheter borde få vika och åtminstone nu försök göras med realiserande av försäljningsförslaget, vilket kunde bli till fördel för kronan och giva upphov åt i varje fall några självständiga jordbruk. Departementschefen har i huvudsak ställt sig å domänstyrelsens ståndpunkt och understrukit, att ett bibehållande i kronans ägo av kvarvarande delar av Köpingskomplexet skulle bli för kronan i ekonomiskt hänseende ofördelaktigt. Medelst desammas styckning och försäljning åter, skulle, enligt departementschefens mening, ett viktigt samhällsintresse främjas, i det sexton självständiga jordbrukslägenheter därigenom skulle bildas.

Utskottet har vid behandling av detta ärende icke kunnat undgå finna övervägande skäl tala emot ifrågavarande styckning och försäljning. Härvid anser utskottet särskilt böra framhållas, att de utlagda ägölotterna torde vara mindre väl ägnade till egnahem. Såvitt handlingarna utvisa torde icke heller något lokalt behov i berörda hänseende hava gjort sig gällande. Härtill komma de påvisade olägenheterna för nuvarande arrendatorer och deras tjänare. Utskottet kan icke finna annat än, att dessa omständigheter tillsammansantagna ansenligt förringa värdet från samhällsintressets synpunkt av de föreslagna åtgärderna. Med denna uppfattning har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka det framlagda förslaget. Härav följer även, att, enligt utskottets mening, egendomarna i stället torde böra utarrenderas i vanlig ordning.

Under åberopande av det ovan anförda får utskottet alltså hemställa,
att förevarande proposition icke må vinna riksdagens
bifall.

Stockholm den 23 maj 1924.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 68.